

4. ΙΟΥΛΑ ΛΙΑΣΗ WHERE HAVE YOU BEEN ?

Μέσο: ΦΙΛGOOD

Ημ. Έκδοσης: . . .05/05/2019 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .05/05/2019

Σελίδα: 42

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ / ΑΠΟ ΤΗ ΜΑΡΙΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ / maria.panayiotou@phileleftheros.com

Τούλα Λιασή Where Have You Been?

**ΕΜΠΝΕΥΣΜΕΝΟ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΟΥ ΑΔΕΛΦΟΥ
ΤΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΗ,
ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΗΣ
ΕΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΕΙΝΑΙ
ΑΦΙΕΡΩΜΕΝΟ
ΣΕ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ
ΑΓΝΟΟΥΜΕΝΟΥΣ
ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΚΑΙ
ΠΡΑΓΜΑΤΕΥΕΤΑΙ
ΘΕΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ,
ΜΝΗΜΗΣ ΚΑΙ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ.**

«**Ο**ι τελευταίες μαρτυρίες / κραυγάζουν χωρίς ενδοιασμούς, / μια φωτογραφία σε απόκομμα εφημερίδας / και ένας συναρμολογημένος σκελετός / ό,τι απέμειναν». Είναι ο στίχος από ένα ποίημα που η εικαστικός Τούλα Λιασή έγραψε για τον αδελφό της Γιαννάκη, μετά την ανεύρεση των οστών του και την ταυτοποίησή του με τη μέθοδο του DNA. Συνήθως, μετά τον εντοπισμό, την ταυτοποίηση και τον ενταφιασμό των λειψάνων των αγνοουμένων, οι συγγενείς τους μπορούν να κλείσουν μια μεγάλη περίοδο αγωνίας και αβεβαιότητας. Για την καλλιτέχνη, ωστόσο, μετά το τηλεφώνημα που πήρε από τη ΔΕΑ ότι ο αδελφός της βρέθηκε σε ένα μαζικό τάφο, η υπόθεση δεν έκλεισε. «Ήθελα να μάθω τα πάντα. Ήθελα να έρθω όσο το δυνατόν πιο κοντά του. Μέχρι και την τελευταία του στιγμή. Αυτή η συντριπτική, συνασθηματική εμπειρία μου προκάλεσε την αναγκαιότητα να δημιουργήσω αυτό το εικαστικό πρότζεκτ, που ονομάζεται «Where Have You Been? / Πού ήσουν;», σχολιάζει. Διευκρινίζει ωστόσο ότι το έργο της δεν έχει σκοπό να εστιάσει στην προσωπική της ζωή ή στις εμπειρίες της με τον αδελφό της, αλλά στο ατελειωτό πρόβλημα των αγνοουμένων. «Εμπνευσμένο από την ιστορία του αδελφού μου, το έργο μου είναι αφιερωμένο σε όλους τους αγνοούμενους της Κύπρου, των οποίων οι τραγικές ιστορίες είναι λίγο-πολύ παρόμοιες με αυτές του αδελφού μου. Η διαφορά είναι ότι αφηγούμαι αυτή τη συγκεκριμένη ιστορία μέσω της τέχνης, η οποία δεν γνωρίζει όρια. Η τέχνη έχει τη δύναμη να ασχολείται με επώδυνα ερωτήματα, ανθρώπινα συνασθηματά και ταυτόχρονα να πραγματεύεται θέματα ιστορίας, μνήμης και πολιτικής».

Ανάμεσα στα έργα της ξεχωρίζει η εγκατάσταση «Με αγάπη Γιαννάκης» (With love Yannakis), η οποία αποτελείται από τέσσερις επιστολές που της έστειλε ο αδελφός της ένα χρόνο πριν πεθάνει, όταν σπούδαζε στην Ελλάδα. Οι επιστολές είναι φωτογραφημένες ανάποδα, έτσι ώστε το περιεχόμενό τους δεν είναι κατανοητό στο κοινό. Στον χώρο κυριαρχεί μια φωτεινή επιγραφή νέον

με τη φράση «Με αγάπη Γιαννάκης», ακριβώς όπως υπέγραφε τα γράμματά του.

Σ' ένα κολλάζ παρουσιάζει τα ενενήντα πορτρέτα των αγνοουμένων του τάγματος του αδελφού της. Αυτοί που απεικονίζονται με ανοικτότερο τόνο είναι οι στρατιώτες που θάφτηκαν μαζί με τον αδελφό της στον ομαδικό τάφο της Κλεπίνης. Το έργο 661-10/01-006B (αυτή είναι η ένδειξη που έφεραν τα λείψανα του αδελφού της) παρουσιάζει το τραυματισμένο από σφαίρα κρανίο του Γιαννάκη Λιασή, το οποίο φωτογράφησε όταν της επιτράπηκε για πρώτη φορά να αντικρίσει τα λείψανά του. Η Λιασή επεξεργάζεται τη φωτογραφία με ένα σκουρόχρωμο φίλτρο, ώστε το κρανίο να μη διακρίνεται παρά ελάχιστα. Σε μια βιτρίνα εκτίθενται το παντελόνι του αδελφού της και σκουριασμένα μεταλλικά τμήματα από τη στρατιωτική του ζώνη, όπως βρέθηκαν στον μαζικό τάφο της Κλεπίνης.

Σύμφωνα με τον διευθυντή του NiMAC, δρα Γιάννη Τουμαζή, «το πρότζεκτ «Where Have You Been? / Πού ήσουν» αποστέλει ένα απονενομημένο κάλεσμα της Τούλας Λιασή. Ένα κάλεσμα προς τον αδελφό της, του οποίου η τραγική απουσία την έχει καθορίσει υπαρξιακά και καλλιτεχνικά, αλλά και ένα κάλεσμα προς εμάς, τους θεατές του έργου της».

Η Λιασή έχει ως βάση της τη Χάγη στην Ολλανδία, όπου ζει και δημιουργεί τα τελευταία 40 χρόνια. Εκεί παρουσίασε το 2018 αυτή την έκθεσή της, με τίτλο «Where Have You Been?». Τις τελευταίες δυο δεκαετίες το έργο της είναι επηρεασμένο από τη ζωή των εγκλωβισμένων στα κατεχόμενα και τις προσωπικές της εμπειρίες. Μέχρι σήμερα έχει παρουσιάσει τα έργα «Αχαιών Ακτή» (2004), «Σκουριασμένες Μαρτυρίες» (2013) και «Σπίτι και Ταυτότητα» (2015).

**Η έκθεση της Τούλας Λιασή «Where Have You Been? / Πού ήσουν;» οργανώνεται από το NiMAC (Δημοτικό Κέντρο Τεχνών Λευκωσίας) και εγκαινιάζεται στο Θέατρο Πόλης ΟΠΑΠ στις 10 Μαΐου στις 19:00. Θα διαρκέσει μέχρι τις 31 Μαΐου.*